



Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon Inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Država in karteli

Mi preživljamo že nekaj let hudo gospodarsko in denarno krizo, ki je zajela že vse sloje, vse poklice in vse gospodarske panoge. Delavci trpe vsled brezposelnosti in vsled nizkih mezd, kmetje zaradi nizkih cen svojih pridelkov, obrtniki zaradi pomanjkanja naročil in tako trpi vsak po svoje. Na površju se pa drži le eden in to je organizirani kapital (veleindustrije, velebanke itd.).

Obračuni velepodjetij niso neugodni, kljub krizi! Da, rekli bi skoro lahko, da je sedanja kriza za organizirani velekapital pravi božji blagoslov, kajti dobički — dividende — mnogih velepodjetij znašajo še vedno po 10, po 20, in če smemo verjeti časopisnim poročilom tudi še po 50 procentov (sladkorna industrija).

To kričeče nasprotje je moglo nastati le vsled tega, ker je kapital organiziran, konzumenti pa ne. Najmočnejša organizacija kapitala pa se izraža v kartelih.

Kartel je organizacija podjetnikov sorodnih strok v svrhu reguliranja produkcije in cen. Vsako kartelirano podjetje ve, koliko sme na leto producirati in ve tudi, kam in po kakšni ceni bo svoje izdelke prodalo. Vsaka konkurenca, ki bi pritiskala cene navzdol, je torej izključena. Konzument je kartelu izročen na milost in nemilost. Pomaga si lahko edino s tem, da od kartela izdelovanih predmetov ne kupuje.

Najbolj znani so pri nas karteli pivovarn, sladkornih tovarn in v najnovejšem času še kartel fabrik za izdelovanje nogavic. Kdor hoče popiti vrček piva, mora plačati od kartela diktirano ceno. Kdor hoče piti kavo s sladkorjem, mora plačati za sladkor od kartela diktirano ceno. In tako naprej.

Karteli omogočajo torej neomejeno izkoriščanje konzumentov, brez ozira na to, ali je kruh cenejši ali dražji ali pa če so delavske plače in davki itd. višji ali pa nižji.

Takšnega neomejenega izkoriščanja širokih ljudskih mas pa ne more in ne sme mirno gledati država, ki predstavlja organizirano celoto vseh državljanov in za katerih dobrobit se mora država brigati tudi s tem, da ureja tudi gospodarske odnose med posameznimi gospodarskimi skupinami, kajti to ne gre, da bi neorganizirani kmet dobil za svoje pridelke le neko beračijo, kapitalist pa naj dobi samo za predelavo kmetijskih proizvodov milijone!

Mi nismo nasprotniki industrije in vemo, da je potrebna. Smo pa odločni protivniki »karteliranega oduševanja« (tako piše neki češki list!) in zato odločno zahtevamo od državne oblasti, da z vso odločnostjo in strogostjo nastopi proti brezsrčnemu odiranju šibkejših slojev.

Sredstev ima država dovolj na razpolago. Na Češkem bodo postavili »predebele« industrije pod državno nadzorstvo in država bo tista sila, ki bo diktirala ne samo cene, ampak tudi višino dobičkov! Taka kontrola je mogoča tudi pri nas. Če se na eni strani zahteva znižanje obrestne mere pri denarnih zavodih, se morajo znižati tudi čisti dobički karteliranih industrij na dopustno in znosno mero.

Na Islandskem so določili letos, da nihče ne sme imeti višjega dohodka kakor 8000 (danskkih) kron na leto — vse drugo zapade davku. Mar mislite, da kaj podobnega ne bi bilo mogoče tudi pri nas?

Naš stari greh

Proti demagogiji. — Skrbite za politično izobrazbo naroda!

V nedeljskem »Jutru« smo brali dopis iz Maribora, kjer pripoveduje dopisnik, kako snujejo neki gospodje v Ljutomeru novo »kmetško-delavsko« politično stranko in kaj vse »zahtevajo«: blagajne vseh denarnih zavodov naj se takoj odpro in vloge naj se izplačujejo; odpravijo naj se trošarine; uvede naj se brezplačno zdravljenje naroda; vse revne državljanke naj redi država itd.

Tako poroča g. dopisnik »Jutra« svojemu listu.

Človek, ki zna le količkaj misliti, se mora začuden prijeti za glavo in se pri tem branju vprašati: Ali je to res? Ali je to mogoče? Da se najdejo še danes pri nas ljudje, ki trošijo take budalosti med narod, in pa ljudje, ki jim verjamejo?

Zalibog moramo priznati, da za varanje ljudstva in za demagogijo menda nikjer na svetu niso tla tako ugodna kakor pri nas. Ni je zlepa traparije, ki je ljudje ne bi verjeli, posebno če jo izreče hujskaški demagog na

kakšnem političnem shodu! Pametna, resna in premišljena beseda ne zaleže nič — sijajno pa uspevajo pri nas stvarno še tako neutemeljene »zahteve« in nemogoče »obljube«.

Med vzroki za ta neverjeten in žalosten pojav naj omenimo le dva: Tiha želja vsakega človeka, da bi se mu godilo dobro, in pa silno pomanjkanje politične in gospodarske izobrazbe.

Kmet dela in živi težko. Delavec dela in živi težko. Obrtnik dela in živi težko. Drago je vse, davki so visoki. Ali je čudno, če v težkih gospodarskih razmerah, v kakršnih živimo danes vsi, ljudje kaj radi slišijo iz ust demagogov izgovorjene besede: O, kako bi bilo lepo na svetu, če ne bi bilo treba plačevati nobenega davka, nobene trošarine, nobenega zdravnikarja? To bi mi lepo živeli: kar jedli bi in pili noč in dan in se veselili in nič trpeli...

Take lepe sanje niso nikomur neznane — vsak jih je že sanjal. Toda če so sanje še tako lepe, mora pameten človek vendarle ve-

deti, da sanje ostanejo le — sanje, resnica je pa vse drugačna!

Spoznavanje resnic in spoznavanje dejstev, pa če so še tako neprijetna, nam pa omogoča samo solidna politična in državljanska izobrazba. Kdor vé, kaj je občina (dežela, država), ta ne bo sanjal o odpravi davkov in trošarin, ker se zaveda, da brez skupnih prispevkov ni mogoča prav nobena javna uprava. In kdor vé, da so »država« pač le državljanji in da država ni neka blagajna brez dna, ampak da državna blagajna daje od sebe lahko le to in toliko, kar državljanji vanjo znosijo v obliki davkov, ta ne bo zahteval, naj ga tista čudodelna »država« zdravi zastoj ali pa mu naj še kupi na dan po par litrov »dalmatinca«...

Pri nas v najnovejšem času mnogo govorimo o narodni vzgoji. To je prav, ampak za praktično življenje je to premalo! Brez temeljite državljanske - politične izobrazbe, ki bo omogočala ljudem, da si s svojimi možgani sami ustvarjajo lastno in resno sodbo o vseh javnih zadevah, ne bomo nikdar imeli državljanov in tudi ne države v pravem in polnem pomenu te besede.

Dobra žitna letina v Evropi

Po podatkih mednarodnega kmetijskega urada bo letošnji pridelek pšenice večji kakor lansko leto. Podatki zadevajo 11 evropskih držav in se nanašajo na stanje žita, kakor je bilo sredi julija. Letina je povsod razen v Španiji boljša kakor lansko leto. V imenovanih državah bo pridelek za 18 milijonov stotov večji, kakor lansko leto, za 17 milijonov stotov pa večji kakor povprečni pridelek v letih 1927 do 1931. Štiri obdonavske izvozne države, ki so v omenjenih podatkih že upoštevane, bodo imele okoli 27 milijonov stotov pšenice več kakor v letu 1932., čeprav ne bo dosegla ta letina povprečne letine v omenjenem petletju. Ker so zaloge žita v podonavskih državah pošle, računajo, da bodo te države lahko izvozile okoli 12 milijonov stotov. Ta številka se lahko poveša, ako bo pridelek koruze dober. Dobro letino napovedujejo v Nemčiji, na Grškem in na Holandskem; na Poljskem, v Angliji in na Češkošlovaškem bo letina boljša kakor lansko leto. Splošno bo tudi kakovost pšenice boljša kakor lani. Pridelek rži in ječmena bo približno tako velik, kakor je bil povprečno za časa omenjenega petletja, medtem ko bo pridelek ovsa manjši kakor lansko leto.

Ljubljana dobi novo gimnazijo

Z ukazom Nj. Vel. kralja se na predlog prosvetnega ministra otvorijo: v Ljubljani popolna III. realna gimnazija, v Banji Luki nepopolna ženska realna gimnazija, v Subotici se nepopolna spremeni v popolno realno gimnazijo, v Beogradu se otvori IV. ženska realna gimnazija. Enako se otvorita popolni ženski realni gimnaziji tudi v Nišu in Skoplju.

Občinske volitve v moravski in vrbaski banovini

V nedeljo, 6. avgusta, so se vršile v moravski in v vrbaski banovini občinske volitve.

Volitev se je udeležilo okoli 60—70 odstotkov volilnih upravičencev.

V ogromni večini občin so zmagali kandidati Jugoslov. nacionalne stranke. Opozicija je dobila naravnost malenkostno število občin v svoje roke.

Glede teh volitev moramo v splošnem naglasiti dvoje:

1. Volitve so se izvršile v smislu novega zakona o občinah tako, da je vsaka skupina smela neovirano postaviti svoje kandidatske liste, in

2. udeležba volilcev je bila velikanska.

Iz teh dveh dejstev sledi, da je opozicija mnogo šibkejša kakor so nekateri domnevali. Dalje sledi, da so se tudi Srbi odločili za novo

jugoslovansko politiko. Vidi se pa tudi to, da ljudje ne marajo več prekrižanih rok stati ob strani, ampak da se hočejo na vsak način v javnem življenju aktivno udeleževati in sodelovati pri javnih poslih.

Za Dravsko banovino je posebno važen zadnji moment: aktivno udeleževanje v javnem življenju. Kdor stoji ob strani, ne doseže ničesar. Res je sicer, da je za nekatere ljudi prav prijetno samo godrnjati, stati brezdelno ob strani in kritizirati, toda ljudstvo od tega nerganja nima nič! Politika je poleg drugega tudi umetnost, da se zna človek prilagoditi novim razmeram in da se zna tudi v novih razmerah uveljaviti. Kdor pa čaka, da se bo kolo časa začelo sukati nazaj, ta čaka zastonj, ker pojde kolo časa preko njega!

Nemčija se pripravlja

Izdelovanje orožja v Nemčiji. — Duhovna priprava. — Vojaška vzgoja mladine

Pretekli teden so poročali listi, da je dobila francoska vlada v svoje roke važne dokaze, da se Nemčija prav naglo oborožuje, čeprav stanje nemške armade in njena oborožitev ne sme presegati v mirovnih pogodbah določene višine.

Nemčija ne plačuje danes nobene vojne odškodnine več. Zato pa lahko porabi težke milijarde zlatih mark za novo oboroževanje, ki se je še pomnožilo, odkar je nastopil svojo vlado Hitler. Hitler je namreč milijonom brezposelnih obljubil delo in zaslužek, svoje obljube pa ne more drugače izpolniti kakor da izdeluje orožje.

Za Nemčijo pa ne delajo orožja samo doma, ampak tudi v nekaterih sosednjih državah.

Iz vseh podatkov, ki jih ima francoska vlada v rokah, je razvidno, da so nemške priprave za bodočo vojno jako obsežne in resne.

A tudi Hitlerjeva notranja politika je vsa usmerjena za vojno. Poročali smo, kako je

Hitler hitro zatrl vse politične stranke, češ da morajo biti vsi Nemci v prvi vrsti le zavedni Nemci! Hitlerjevci hočejo pa predvsem reorganizirati vzgojo mladine, ki naj bo popolnoma vojaška, tako da bo vsak šolan človek v Nemčiji ob enem sposoben za častnika. Tudi telesna vzgoja vse nemške mladine gre za tem, da bodo slabotnejši izumrli ter da bo vse prebivalstvo krepko in zdravo.

Taka »enotnost«, kakor bi jo rad dosegel Hitler, pa zelo spominja na dobo pred začetkom svetovne vojne. Tudi takrat je rekel nemški cesar Viljem II.: »Jaz ne poznam nobenih »strank« več, ampak poznam samo Nemce! V Avstriji pa so prav tako hoteli izbrisati s sveta Čeha, Poljake, Slovence itd. in so nam govorili, da smo samo še Avstrijci!

Če pojde v Nemčiji tako naprej, ne bo trajalo dolgo in Nemčija bo ena sama velika vojašnica kakor je bila pred vojno. Takšna Nemčija pa utegne biti za mir v Evropi prav nevarna in zato opazuje vsa Evropa z veliko skrbjo, kako se stvari v Nemčiji razvijajo.

Francija in Anglija proti Nemčiji

Spor zaradi Avstrije. — Velesile hočejo neodvisno Avstrijo

Napetost med Avstrijo in Nemčijo se še ni polegla, ampak še vedno raste, zlasti odkar se Nemci poslužujejo tudi letal in radia, da hujskajo avstrijsko prebivalstvo proti sedanjji vladi na Dunaju.

Nemško propagando v Avstriji pa smatrajo velesile za nedovoljeno vmešavanje v notranje avstrijske zadeve in zato sta se v Berlinu proti temu nemškemu postopanju v imenu svojih vlad pritožila francoski in angleški zastopnik in sta opozorila nemško vlado na morebitne neprijetne posledice.

Nemška vlada pa se izgovarja, da o ka-

kih nemških letalih nad avstrijskim ozemljem nič ne ve, češ, tista letala so morala biti zasebna, za katerih početje pa vlada ni odgovorna.

Hitlerjevci nadaljujejo med tem svoje delo med avstrijskim prebivalstvom in kakor zatrjujejo dobro poučeni ljudje, z velikim uspehom, tako da je Avstrija danes v resnici že vsa hitlerjevska. Hitlerjevci v Avstriji baje samo še čakajo na odločilen trenutek, ki pa še ne utegne tako kmalu priti, ker uživa sedanja avstrijska vlada vso podporo zapadnih velesil.

Zedinjene države seveda niso molčale, ampak so odgovorile Japoncem s tem, da so takoj dovolile sredstva za gradnjo novih, velikih vojnih ladij.

Kadar pa gre za prvenstvo na morju, tudi Anglija (kot otok) ne more ostati mirna in tako bodo tudi Angleži svojo vojno mornarico znatno pomnožili. Angliji pa bodo sledile tudi ostale evropske države po svojih močeh.

Oboroževanje na kopnem in na morju pa jasno dokazuje, kako prav so imeli oni, ki na uspeh razorožitvene konference niso verjeli.

40 ur dela na teden — na Češkem

Češkoslovaška vlada je sklenila zahtevati od vseh podjetij, ki delajo za državo, da vpelejo 40-urnik. To se pravi, da bodo delali delavci v vseh teh podjetjih le po 5 dni na teden in sicer na dan po 8 ur. Njihov tedenski zaslužek pa mora ostati po odredbi vlade neizpremenjen.

Na ta način hoče vlada delodajalce prisiliti, da zaposle več delavcev, kar bo brezposelnost zopet znatno omililo.

Omožene uradnice bodo ob službo

To pa se ne bo zgodilo pri nas (vsaj tako kmalu še ne), ampak na Češkem. Češka vlada je namreč sklenila odpustiti iz državnih služb vse uradnice, katerih moške so tudi v državni službi in ki prejemale dovolj visoko plačo za vzdrževanje svoje rodbine.

S tem odlokom bo odprtih lepo število službenih mest za tiste, ki so doslej zastonj iskali zaslužka, zlasti pa za mladi, šolani naraščaj.

Kose napol zastonj!

dobiš, dokler traja zaloga, pri EKONOMU Ljubljana, Kolodvorska ulica števil. 7

Trgovska pogodba z Grčijo sklenjena

Dne 20. p. m. je bila podpisana grško-jugoslovanska trgovska pogodba. Pri tej priliki je minister za narodno gospodarstvo podal izjavo, v kateri je izrazil svoje zadovoljstvo, ker je prišlo do podpisa trgovskega sporazuma. S tem je podan nov dokaz o obojestranskem razumevanju, da je potrebno čim tesnejše trgovsko sodelovanje med obema državama.

Zapeka. Vseučiliške klinike potrjujejo, da naravna »Frane-Jožefova« grenčica, zlasti v srednji in visoki starosti izborna čisti želodec in čreva.

V Španiji borba proti fašistom

Na Španskem so zadnje dni aretirali okoli 5000 ljudi, večinoma fašistov, ki so pripravljali prevrat ter se hoteli tako polastiti oblasti in terorizirati ljudstvo.

Težke skrbi?!

V Braziliji pričakujejo tudi letos obilno žetev kave. Obilna žetev dela veleposestnikom in kavinim magnatom hude skrbi. Za kurivo se kava ni obnesla, tudi za izdelovanje plina ne velja mnogo. In »gospodje« so sklenili, da bodo kavo pometali v morje, ker je ni mogoče prodati človeštvu s profitom. — Torej vse zaradi ljubega osebnega profita; kaj če bi se produkcija kave socializirala?

Zobni atelje

dentista Filip Ogrič-a v Novem mestu (pri pošti) ne sprejema strank do konca avgusta t. l. Prijavite se po tem pismenu.

Španija in Rusija

Kakor poročajo listi, je Španija te dni priznala sovjetsko Rusijo. Ruski časopisi pripisujejo temu priznanju velik pomen, ker je to zopet dokaz, kako se Rusija vedno bolj uveljavlja v mednarodnem življenju.

Oboroževanje na morju

Politično napetost, ki se v Evropi vedno bolj zgoščuje kljub vsem napisanim in nenapisanim sporazumom, zna Japonska silno spretno izrabljati za svojo politiko na daljnem vzhodu.

Preteklo leto so si Japonci prisvojili znaten del nekdanjega kitajskega cesarstva. Japonsko prodiranje na azijsko ozemlje pa Zedinjenim državam ni prav in Japonci tudi računajo z odporom Amerike proti njihovi osvajaški politiki. Zato so začeli znatno povečavati svojo vojno mornarico.

Dopisi

Brusnice. Pretečeno nedeljo smo priredili v Brusnicah lep političen sestanek JNS, na katerem je poročal o delovanju skupščine domač narodni poslanec tovariš Anton Klinc. Brez posebnih vabil je prišlo na sestanek toliko ljudi, da so bili šolski prostori skoraj premajhni. Tov. poslanec nam je v jako poljudnih besedah tolmačil delo v parlamentu. Na vrsto so prišla tudi razna druga pereča gospodarska vprašanja, katerim smo s posebno pazljivostjo sledili. Tov. poslancu se tem potom za poset prav iskreno zahvaljujemo in ga prosimo, da nas kaj kmalu zopet obišče.

Vaščani.

Rob pri Vel. Laščah. Prostovoljno gasilno društvo v Robu pri Vel. Laščah je preložilo svojo letno prireditvev radi Društva kmetijskih fantov in deklet v škočjanu pri Turjaku, ki je imelo tekmo koscev 6. t. m., na dan Velikega šmarna, t. j. 15. avgusta. Prijatelje gasilstva od blizu in daleč vlijudno vabimo, da nas za naše človekoljubno delo počaste v čim večjem številu. — Na pomoč!

Iz Zagradca. V nedeljo 6. avgusta, ki je bila najbolj topla izmed vseh letošnjih, so se fantje iz sosednih vasi Tolčane in Češence kopali v Krki, med njimi tudi brata Jože in Ciril Papež iz Tolčan. 22 let stari Jože, ki je komaj pred 14 dnevi odslužil kadrski rok 18 mesecev v Beogradu, je bil med prvimi, ki se je razpravil in odšel v vodo. Nad meter visokim slapom je reko Krko že prehodil na desno stran brega, vračajoč se nazaj, mu je na sredi naravnega slapu, ki je precej izrezan od lahkega kamenja, spodrsnilo, ga je voda potegnila pod slap in le parkrat ga je bilo nekoliko videti na površju, dvignil je še enkrat roko iz vode in zginil je v globočino. Kljub temu, da je bilo veliko fantov v vodi in poleg, mu niso mogli rešiti življenja, ker se je vse tako hitro odigralo, da se fantje sploh niso mogli zavedati, kako bi mu pomagali. Največja napaka je bila, ker nobeden ni znal plavati. Po dve in pol urnem iskanju so ga potegnili iz 6—8 m globoke struge, komaj 10 korakov od mesta nesreče. Elektrarna je dala čoln na razpolago, ker brez njega je bilo iskanje nemogoče in brezuspešno.

Banovinska kmetijska šola v Sv. Juriju ob juž. žel. opozarja prosilce za sprejem v enoletno kmetijsko šolo in prosilke v 10mesečno gospodinjstvo šolo na tukajšnjem zavodu, da naj čimprej vložijo svoje prošnje direktno ali preko sreskega kmet, referenta, kjer dobe tudi pojasnila glede event. prispevka sreskega kmet, odbora. Pouk se začne z oktobrom. Podrobna navodila so bila v dnevnem časopisju ter v št. 10. od 15. junija 1933 »Kmetovalca« in št. 6. »Sadjar in vrte«.

Podzemelj. Po zaslugi nar. poslanca g. Daka Mlakarja se je pričela 17. prejšnji mesec dolgo pričakovana premestitev klanca na banovinski cesti v Podzemlju. Omenjena preložitve je velike koristi za našo okolico. Dela lepo napredujejo. — Kmetijska sokolska četa praznuje svoj drugi javni nastop na praznik 15. avgusta z javno telovadbo in tekmami domačega članstva. Sodelovala bo godba iz Metlike.

Orchovica. V nedeljo dne 7. t. m. je obiskal naš kraj narodni poslanec tov. Anton Klinc. Na sestanku, ki smo ga imeli, nam je poročal o delu v skupščini. Na razna vprašanja se je dotaknil tudi drugih perečih gospodarskih vprašanj, zlasti se je veliko razpravljalo o kamasaciji občin. Kmetje so z velikim zanimanjem sledili poročilu tov. poslanca, ki se je h koncu spremenilo v ljubeznivo domače kramljanje. Tov. poslancu se tem potom najlepše zahvalimo za poset in njegova zanimanja vredna poročila.



Zoper vročino sveže perilo

Nič ne osveži bolj kakor sveže perilo, kadar je vročina. Seveda — mora biti zares sveže, čisto in mora propuščati zrak. Zato ga moramo prati z dobrim milom, ki se da do čistega izplakniti iz perila in ne zadela vlaken. Šele tedaj je perilo res čisto in zadosti luknjičasto za vroče poletne dni.

Samo

GAZELA

TERPENTINOVNO MILO



PERE PERILO ČISTO IN ZRAČNO

Velik kmetijski tabor na Bledu

Kakor vsako leto se bo vršil tudi letos na Bledu velik Kmetijski tabor, združen s konjsko dirko, razstavo živine, razstavo mlekarških in sirarskih izdelkov, na dan Malega šmarna t. j. 8. septembra. Udeleženci bodo imeli po vseh železniških progah 50% popust. Podroben program prinesemo v prihodnji številki Kmetijskega lista.

Prvi kmečki praznik na Murskem polju

Naš prvi kmetijski praznik, ki se bo vršil v nedeljo 3. septembra na Cvenu pri Ljutomeru, se bo praznoval po sledečem sporedu: Ob 8-15 slovesen sprejem g. ministra Puclja in drugih gostov na postajališču v Ljutomeru. Nato se razvije velika povorka skozi Ljutomer v eno uro oddaljeni Cven. Pri tej povorki bodo g. ministra, senatorje in narodne poslance spremljali na Cven kolesarji, fantje v narodnih nošah na konjih, razne skupine vozov, društvene korporacije, godbe in drugo občinstvo. Iz raznih dosedaj došlih prijav bomo videli v povorki razne vesele narodne običaje in opravljanje različnega kmetijskega dela. Pokazati hočemo živo sliko iz življenja naših Muropoljcev pri delu in oddihu. Takoj pri prihodu povorke na Cven bo slavnostno zborovanje tamkajšnje konjerejske zadruge, ki proslavi na ta dan 25letnico svojega obstoja. Obenem hočemo manifestirati za našo jugoslovansko idejo in dati duška naši narodni zavednosti. Izvršila se bo tudi razdelitev nagrad za premirane konje in govejo živino. Ob 13. bo skupen obed pri g. Katiki Rajh na Moti Popoldne se vrši velika dirka, katero priredi »Kolo jahalcev in voznikov«.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Neugoden položaj za izvoz perutnine

Naš izvoz perutnine je bil doslej v glavnem navezan na Italijo in Avstrijo in v manjšem obsegu na Švico. Začasni trgovinski dogovor z Nemčijo nam bo morda spet odprl tudi nemški trg. Letos je naš izvoz perutnine slabši, kakor je bil lani. Italija dela naši perutnini velike ovire in italijanska oblastva rada vračajo vagone našega blaga z motivacijo, da je naša perutnina okužena, ker so nedavno našli v našem vagonu nekaj mrtvih piščancev. Piščanci pa so poginili le zaradi velike vročine. Razen tega postaja tudi zaradi velike konkurence holandske, madžarske in rumunske perutnine na italijanskem trgu položaj naših izvoznikov perutnine vedno težavnejši. Izvoz naše perutnine v Italijo bo, kakor kaže, še dalje slabel. Treba bo zato iskati nove trge. Tako naj bi se izkušali od Francije izposlovati kontingenti za uvoz naše perutnine. V zadnjem času so bile cene žive perutnine v Italiji 2-50 do 3 lire kg franko Postojna. Po teh cenah naši izvozniki ne morejo prodajati blaga brez izgube.

ČE SE KAJ DOLGUJETE na naročnini za Kmetijski list, vas prosimo, da nam zaostanek čimprej nakažete, da se vam redna pošiljatev lista ne ukine.

Priznanje Nj. Vel. kralja in kraljice delu kmetsko-delavske mladine

Uspela tekma žanjič v Škocjanu pri Turjaku

V nedeljo dne 6. t. m. je priredilo Društvo kmetskih fantov in deklet v Škocjanu pri Turjaku krasno uspelo tekmo žanjič, združeno z zborovanjem. Društvo se razvija v najtežjih razmerah izmed vseh Društev kmetskih fantov in deklet v Sloveniji, ker ima v tamošnjem g. župniku najhujšega nasprotnika. Že dovoljkrat smo povedali in povdarili, da kratka tekma žanjič ali koscev nikakor ne more biti kršitev cerkvenih zapovedi o spoštovanju Gospodovega dne, saj tudi telovadba ali nogomet ni prepovedan ob nedeljah. Vsekakor pa je tekmovanje v kmetskem delu za kmetskega človeka najplemenitejše razvedrilo, ki ga more biti sam Bog vesel. Kljub vsemu se je udeležilo lepe tekme 6 tekmovalk.

Ob 2. uri popoldne se je vršil sprejem gostov, makar je krenila lepa povorka s Šentjursko godbo na pihalu na čelu pred gasilski dom, kjer se je zbrala za tamošnje prilike res velika množica. Otvoril je zborovanje predsednik društva

Njegovo Veličanstvo Kraljica je blagovolila podariti eno ročno uro za darilo najuspešnejši tekmovalki pri žetvi.

Pismeno so se zahvalili za povabilo tudi g. minister Kramer, g. podban dr. Pirkmajer, preč. župnik Barle in gospod ban dr. Drago Marušič s sledečim pismom:

Vašemu ljubeznivemu vabilu, da bi se osebno udeležil tekme žanjič in Vaše prireditve, se, žal, ne morem odzvati, ker me službena dolžnost kliče na Bled.

Prepričan sem, da bo Vaša prireditev prav dobro uspela in da ne bo samo revija uspehov Vašega dosedanjega požrtvovalnega dela, ampak Vam bo tudi v vspeh, da s podvojenimi močmi nadaljujete Vaše tako uspešno začeto delo.

V tem smislu Vas vse prav iskreno pozdravljam
dr. Marušič.

Pri čitanju pozdravnih pisem je narod z vsem navdušenjem dajal izraza hvaležnosti, zlasti Nj. Vel. Kralju in Kraljici, ki sta pokazala toliko pozornost. Zatem je zaigrala godba državno himno, nakar je bil z navdušenjem sprejet predlog, da se odpošlje udanostna in zahvalna brzojavka Nj. Vel. Kralju in Kraljici. Zatem so govorili šol. upr. g. Zupanc, nar. poslanec tov. Mravlje, ki je sporočil iskrene pozdrave ministra Puelja, narodni poslanec Koman in drugi.

V tekmi žanjič je prejela prvo nagrado — srebrno zapestno uro, dar Nj. Vel. kraljice Marije — tovarišica Mici Severjeva, drugo Ela Sever, tretjo Pepca Sever (po dom. Baldova), četrto Vida Marinšek, peto Pepca Sever (po dom. Hribarjeva), šesto pa Mici Lunder.

Po tekmi se je razvila prijetna poštena kmetska zabava.

★

Mogočna mladinska manifestacija v Celju

Celje. V nedeljo sta priredili društvu kmetskih fantov in deklet Celje-okolica in Trnovlje tekmo koscev, ki je jasno pokazala, da kmetsko-delavsko gibanje dan za dnem pridobiva novih prijateljev in pristašev. Ob 3. uri se je pri Zelenem travniku izvršila slavnostna predaja zvezinega prapora po delegatu Zveze praporščaku tov. Vrečku. Članica društva je privedla spominski trak z napisom: »Ne kloni pred silo besnečo, vodi nas k solncu skozi vihar! Celje 6. avgusta 1933.« Nato se je formirala povorka, ki je šla skozi mesto na tekmovališče, kjer so že bili zbrani številni gledalci, med njimi minister g. Ivan Pucelj, nar. poslanec g. Prekoršek in sreski načelnik g. dr. Vidmar. Prvo nagrado je prejel tov. Jesenek Fran, in sicer srebrno uro, darilo narodnega poslanca g. Prekorška, drugo nagrado tov. Ostrožnik, tretjo tov. Žlicar. Tudi vsi ostali tekmovalci so dobili lepe nagrade, prav tako grabljice. Veliko veselja in smeja je vzbudila tekma škriccev, v kateri se je šest škriccev potegovalo za naslov prvaka škriccev celjske okolice. Zmago si je priboril tovariš Čokl Henrik iz Celja. Po tekmi je bilo mladinsko zborovanje, ki ga je otvoril tov. Klanjšek v imenu prirediteljev. Za njim je minister g. Pucelj v krajših izjavah opisal težkoče pri organiziranju kmetskega ljudstva in povdarjal pomembnost kmetskega ponosa in mladinske borbivosti. Tov. Podgoršek iz Ponikve je v svojem temperamentnem govoru razčlenjeval današnje razmere, iz katerih sledi nujna posledica: složnost kmetsko-delavskih vrst je za dobrobit obeh stanov nujno potrebna. Kot zastopnik celjskega pododbora je govoril tov. Turnšek, v

imenu Zveze pa tov. Kreft. Celotna prireditev je uspela nad vse pričakovanje, posebno če pomislimo, da je bilo v Celju na isti dan več večjih prireditev. Mladima društvoma častitamo k častnemu nadaljnjemu delu, za kmetsko-delavski pokret čim več uspehov!

Pri kolesarski tekmi sta zmagala tov. Lampret Slavko (dirkalna kolesa) in tov. Dubrovnik (težka kolesa).

★

Prva tekma tesačev

Društvo kmetskih fantov in deklet v Toplicah na Dolenjskem je priredilo zadnjo nedeljo tekmo tesačev, ki je uspela nad vse pričakovanje v popolno zadovoljstvo množice gledalcev iz vse doline in tudi tekmovalcev, ki so vsi prejeli lepe nagrade.

Srečna misel prirediti tekmo tesačev, neumorne priprave, uspešna reklama — 12 tovarišev konjenikov je z okrašenimi konji dopoldne okoližilo vse okoliške vasi — in velika naklonjenost g. Auersperga in g. dr. Konvalinke je pripomoglo do nepričakanega uspeha.

Lepa povorka s kolesarji, konjeniki in okrašenimi vozovi je ob pol 3 krenila ob vriskanju in zvokih harmonik na prostor, kjer je bilo pripravljenih 11 hlodov. Zapele so plankače svojo pesem, ki jo je tako vajeno uho tamošnjega ljudstva in že po pol ure je lahko šla ocenjevalna komisija, obstoječa iz strokovnjakov, na delo. Prvo nagrado je prejel tov. Pugelj Miha iz Drganjih sel, drugo tov. Mavsar Jože iz Meniške vasi, v ostalem pa so vsi tekmovalci od prvega do zadnjega v približno enakem času izvršili svoje delo res mojstrsko.

Po tekmi se je vršila v parku Zdraviliškega doma zelo dobro obiskana kmetska veselica, kjer je neumorni tajnik tov. Jože Lavrič razglasil rezultate in razdelil nagrade, in nato je v imenu Zveze kmetskih fantov in deklet z učikovitim govorom pozdravil zbrane tov. Jože Bradač.

★

Kmetska mladina iz Bele Krajine na delu

Gradač v Beli Krajini. Preteklo nedeljo se je vršila v Gradacu tekma žanjič, ki jo je organiziralo novo ustanovljeno Društvo kmetskih fantov in deklet s sodelovanjem tov. društva iz Miak. Ker je to bila prva večja prireditev našega društva v tem okraju, je Zveza poslala po svojem delegatu tudi zvezin prapor. Že sama povorka je pokazala, da se med kmetsko-delavskimi dekleti in fanti budi nova misel, misel medsebojne sloge in stanovske zavesti. Na tekmovališču se je zbralo nad 1000 ljudi, kar dokazuje zanimanje ne samo za tekmo nego tudi za društvo samo. V imenu zveze kmetskih fantov in deklet je govoril tov. V. Kreft, ki je v svojih izjavah razložil namen naših društev in ob koncu pozval vse, da pri gibanju sodelujejo bodisi moralno bodisi materijalno. Prva nagrada je bila določena tov. Anici Kralj, druga tov. Mici Mavsar in tretja tov. Katarini Muc. Komaj par tednov ustanovljenemu društvu je treba častitati in mu želiti tudi vnaprej tako hitrega uspešnega pohoda. Zanimivo je tudi to, da ima društvo že svojo kmetsko himno, katere besedilo je sestavilo članstvo samo, skomponiral pa jo je član društva — samouk. Društveni pevski zbor je himno zapel ob trenutku predaje prapora praporščaku.

★

Zveza absolventov kmetijskih šol priredi dne 15. avgusta ob 10. dop. v Mariboru na vinarski in sadjarski šoli sestanek absolventov kmetijskih šol ter vabi vse tovariše, članke in nečlane, da se ga polnoštevilno udeležijo. Posebno tisti tovariši, ki se radi oddaljenosti ne morejo udeleževati sestankov v Ljubljani, naj pridejo vsi na ta sestanek, kjer se bomo sešli nekdanji sošolci ter se pogovorili o naših stanovskih zadevah in o organiziranju podružnic ZAKS. Zato vsi na svidenje!



Zmagovalka-žanjičica tov. Mici Severjeva

tovariš Polde Lunder, ki je pozdravil navzoče tov. poslanca Komana in Mravljeta, sreskega načelnika za ljub. okolico gda Znidaršiča ter ostale, ki so se v tako lepem številu udeležili. Nato je prečital tov. predsednik sledeča pozdravna pisma Nj. Vel. kralja in kraljice:

Njegovo Veličanstvo Kralj blagovolil mi je ukazati, da Vam za poslano vabilo na Vašo kmetsko slavnostno tekmovanje in zborovanje ki se vrši 6. avgusta izjavim Njegovo najtoplejše zahvalo.

Njegovo Veličanstvo Kralj je z velikim zanimanjem in zadovoljstvom sprejel Vaše vabilo za to izvanredno lepo kmetsko narodno tekmovanje ter Vam kot vsem članom Vašega društva v Kraljevski želji za uspešno tekmovanje pošilja Svoje Kraljevske pozdrave.

Pozdravno pismo Nj. Veličanstva kraljice

Njegovo Veličanstvo Kraljica je z velikim zanimanjem sprejela Vaše vabilo za tekmovanje žanjič ter mi je blagovolila odrediti, da Vam izjavim Njeno najtoplejše zahvalo.

Mladinski praznik v Beli cerkvi

Bela cerkev. Agilno društvo kmetijskih fantov in deklet v Beli cerkvi je priredilo 26. junija svoj praznik — tekmo koscev. Impozantna prireditelj je v vsakem, vsekakor pa v moralnem oziru najbolj uspela. Delavni fantje in dekleta mladega društva so se vrgli z vso silo na delo, da proslave ta praznik čim veličastneje, tako, kot je treba obhajati praznik, ki ga človek najbolj spoštuje. Lepi mlaji in slavaloki ob veseljem prostoru so dokazali, da razumejo ti mladi fanje in dekleta, nada in fundament bodočnosti, zakaj delajo in zakaj se trudijo. Napisi na vhodnem slavaloku je dosti pričal o tem: »Kmetijska mladina zboruje, načrte bližnje bo-

19letna Tončka Verbič iz Breške vasi z 29 točkami; za nagrado je prejela narodno nošo. Drugo mesto si je pridobil Ignacij Pavlič iz Družinske vasi z 28 točkami. Pripomniti je treba, da je bil ta odsek najslabši za košnje, vendar jo je posebno kosica rezala med izpodbujanjem vsega občinstva, nad vse junaško. Lansko leto je bila pri tukajšnjem društvu prvič uvedena tekma koscev-možakarjev, letos pa tekma ženskih koscev. Za obe novi tekmi je vladalo obakrat največje zanimanje. Kosica Tončka Verbič je obenem prva zvezina tekmovalka in zmagovalka-prvakinja in ji je treba na vsak način k temu ponosu častitati. Po dobro



dočnosti kujel! Brez izjeme prav vsemu članstvu moramo k tej sijajni prireditvi, ki bo, kot izgleda, postala tradicionalna, najlepše čestitati. Tekma se je vršila, kot lansko leto, na travniku tov. Zorkota. Tekmovalo je 11 fantov in dva možakarja in ena kosica (ženski kosec). Izmed koscev-fantov si je pridobil 1. darilo z 31,5 točkami tov. Martin Rodič iz Kronovega, prejel je lepo uro, dar društva; 2. darilo si je osvojil tov. Jože Ivančič iz Kronovega z 29,6 točkami; 3. darilo z 29 točkami Jože Judež iz Cikave (Gotna vas) in 4. darilo z 28 točkami tov. Matija Rodič iz Pomarje vasi. Ker je bil ženski kosec brez konkurence, se je uvrstil med kosce-možakarje (nad 55 let stare). V tej skupini je med splošnim odobravanjem in ploskanjem, ki kar ni moglo prenehati, zmagala nad možakarji

uspeli tekmi se je vršilo manifestacijsko zborovanje kmetijske mladine, ki ga je otvoril tov. Cvetko Zorko, pozdravil navzoče, posebno pa še sreske poslance A. Klinca, novomeškega župana g. dr. J. Režeka, župana iz Gotne vasi g. J. Matka, delegata kmetijske prosvete iz Novega mesta dr. J. Trošta, kakor tudi vse ostale. Predlagal je in odposlali sta se udanostni brzojavki tov. min. I. Pucelj in tov. banu, dr. D. Marušiču, za kar je bilo splošno odobravanje. Po govorih je bil oficialni del končan, nakar se je pričela kmetijska veselica, pri kateri je bilo najlepše razpoloženje in kmetijsko rajanje, ki se je zaključilo z narodnim kolom, ki so ga plesali domala vsi. Drugi dan, na predvečer Vidovega dne pa so se člani zbrali in zažgali kres, ki je daleč po okolici spominjal na ta zgodovinski

Vsi na kmetijski praznik v Šmartnem pri Litiji

Smartno pri Litiji. Društvo kmetijskih fantov in deklet v Šmartnem pri Litiji priredi dne 20. avgusta t. l. veliko kmetijsko delavsko manifestacijo z bogatim dnevnim redom in sicer: Dopoldne istega dne bo ob 8. uri razstava in premovanje plemenske živine pred občinskimi uradom v Litiji za kmetovalce celega sodnega okraja Litija. Ob enajsti uri zbirališče za slavnostni sprevod, ki bo krenil točno ob eni uri iz Litije v lepo okolico Šmartna na tekmovališče koscev in kolesarjev. Med tem sprevodom bo ocenila posebna komisija okrašene kmetijske vozove, ki bodo prejeli tudi lepe nagrade. Po dospelju na tekmovalni prostor bo ob tretji uri velik kmetijski tabor, kjer bodo nastopili razni govorniki, nakar bo tekma in nato velika ljudska veselica. Ker bo premovanje in razstava živine v našem kraju prva tovrstna prireditelj in ker bo delovala pod strokovnim vodstvom gg. Ruppla, upravitelja na banovinskem posestvu v Ponovičah, in Al. Šuštaršiča, sreskega kmet. referenta, se vabite že danes vsi kmetovalci, da priženete na to razstavo vašo lepo živino. Okoliška društva pa prosimo, da ta dan ne delajo drugih prireditev in da se naše prireditve v čimvečjem številu udeležijo.

Na Mrzlico

Društva celjskega pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet priredijo v nedeljo, dne 13. t. m. izlet na Mrzlico. Iz Ljubljane napravi izlet istotja skupina članstva Kmetijskega prosvetnega društva »Brazda«.

Vsa tovariška društva celjskega pododbora naj skrbijo za številno udeležbo. Pridite z vozovi, kolesi in avtobusi do št. Pavla pri Preb., kjer bo na trgu zbirališče in skupen odhod točno ob šestih zjutraj.

Da bo izlet prijetno razvedrilo za vsakogar, izletje s seboj harmonike in druga glasbila, pa nekaj dobre volje (skrbni pustimo doma) ter kake krače, da bo čim manj stroškov.

Kdor bi se od Ljubljančanov ali okoličanov udeležil izleta, naj se radi znižane vožnje pismeno, ustno ali telefonično prijavi na Km. prosv. društvo »Brazda«, Kolodvorska ul. 7, Ljubljana (tel. 3259), do sobote ob 12. Iz Ljubljane odhod z vlakom v nedeljo zjutraj. Zbirališče ob 5-10 zjutraj pred Mikličem. Povratek v Ljubljano zvečer ob 21-56. Za nedeljo torej velja za Štajerce in Ljubljančane: Vsi na Mrzlico!

Ko bi se vsi kmetje zavedali svoje ogromne gospodarske in politične moči, bi izdajali namesto tednika največji dnevnik.

Novice

Gospod Ivan Pucelj, minister socialne politike in narodnega zdravja, nastopi začetkom prihodnjega tedna svoj letni dopust in prosi, da se ta čas počiva ne naslavlja na njega, ker bi ostala neprečitana.

Toča v Banatu. V sredo je napravila toča v Banatu veliko škodo, posebno v vinogradih. Nekateri vinogradi so popolnoma uničeni.

Velika množina strupenih kač v Bosni. Iz več krajev v Bosni in Hercegovini poročajo o veliki množini strupenih kač. Kače se kar spravijo po kmetijskih hišah in so jih kmetje že veliko število pobili. Celo v mestu Banjaluki so se pojavile kače in so jih te dni v enem samem dnevu pobili okrog 80.

Hudo neurje nad Prekmurjem in Medmurjem. V torek popoldne je divjalo nad Prekmurjem in Medmurjem hudo neurje. Kmalu po 6. se je nebo nenadoma pooblačilo in začel je razsajati močan vihar, ki je lomil drevesa, prevračal vozove in pustošil polja in vinograde.

Dramatski odsek Društva kmetijskih fantov in deklet v Sv. Juriju ob Taboru vprizori 15. t. m. ob 4. uri popoldne pri g. Komarju p. d. Radišku v Kapli dramo »Stilmondski župan«. Kot predigro vprizori Dekliški odsek enodejanko »Čašica kave«. Vsa sosedna društva in vse ljubitelje dramatike vabimo!

Polovična vožnja za »Mariborski teden« je odobrena in velja za prihod od 3. do 15. t. m., za povratek pa od 5. do 18. t. m. Pri odhodu z domače postaje kupite celo vozovnico, ki jo pa pri prihodu v Maribor ne oddajate, ker vam bo služila s potrdilom o obisku »Mariborskega tedna« na legitimaciji za brezplačen povratek.

Uvozni kontingent svinj in masti v Češko-slovaško za avgust. Kvota za svinje je določena na 5000 z rezervo nadaljnjih 2000 rilcev, katerih razdelitev še ni izvršena. Od kontingenta 5000 svinj pride na Jugoslavijo 2300 rilcev, a 500 rilcev je še iz neizrabljenega majskega kontingenta. Kontingent masti znaša za avgust 125 vagonov; od tega odpade na Jugoslavijo 15 vagonov.

Vsem čebelarjem, ki bodo prevažali svoje čebele na ajdovo pašo, sporoča Čebelarstvo društvo v Ljubljani, da je izdala banska uprava posebno uredbo o prevažanju čebel na pašo, ki je objavljena v »Službenem listu« z dne 2. avgusta t. l. št. 62. Preskrbite si »Službeni list«, da vam bodo predpisi znani. Najvažnejše, najnujnejše delo vsakega prevaževalca je, da takoj prijavi svoje čebele pristojnemu županstvu tistega kraja, kamor misli prepeljati svoje čebele. S to uredbo so sedaj zaščiteni tako prevažalci čebel, kakor tudi domači čebelarji v pašnih krajih.

Cene medu so poskočile. Te dni se prodaja v Vojvodini naš novi med po Din 11— za 1 kg. Radi slabega vremena v poletju bo produkcija medu pri nas najmanj za 20% nižja od lanske. Zato je verjetno, da se bodo cene dvignile. Inozemski kupci še nimajo nobenega interesa za naš med.

Velik vlom v viničarijo. V zadnjem času vlomilci kaj radi obiskujejo nenaseljene viničarije. Tako je bil izvršen nedavno noč vlom v viničarijo v Gorenjskem vrhu v Halozah. Vlomilci se enostavno razbili s krampi in motikami oknice in šipe ter pobrali do malega vse, kar so lahko odnesli s seboj. Škode je 3500 Din.

Tri tatvine pri kopanju na Savinji. Ta teden so se dogodile na Savinji pri kopanju tri tatvine. Uradniku iz mestnega mlina je nekdo ukradel nove čevlje. Akademiku novo uro, ki jo je dobil šele pred par dnevi. Hčerki nekega celjskega odvetnika pa zlato zapestnico.

Gozdni požar. V majšperškem gozdu, last župnika Rajmunda Brataniča iz Majšperga, je te dni izbruhnil požar, ki bi lahko postal usodepolen za celo tamkajšnjo okolico, da niso vrli domači gasilci pravočasno prihiteli in pogasili ognja.

Straža - Valta vas. »Društvo kmetov fantov in deklet Straža - Valta vas« priredi v nedeljo, 13. avgusta, ob 8. uri popoldne plavalno tekmo na Krki za naslov društvenega prvaka. Po tekmi prosta zabava z godbo in plesom na vrtu gosp. Ivana Rakoše v Straži. Vse prijatelje kmečke mladine vlijudno vabimo, zlasti pa sosedna društva.

200 kg težkega jelena ustrelil. V četrtek je ustrelil gozdar pri vasi Rasinja blizu Koprivnice nad 200 kg težkega jelena, ki je najbrž preplaval Dravo in se priklatil v te kraje iz Madžarske.

Velik gozdni požar je nastal minuli četrtek v hribu nad Kamnico. Gozd je last posestnice Schmidererjeve. Gasilec se je kmalu posrečilo ogenj udušiti, vendar je nastala škoda dokaj velika. Kako je nastal požar, še ni dognano.

Tihotapstvo denarja v Italijo. Na Sušaku so oblasti zasačile Ano Doldmann, ki je tihotapila denar v Italijo. Pri njej so dobili 12.000, na njenem domu pa 60.000 Din. Pomagal ji je mož. Obsojena sta bila vsak na 100.000 Din globe.

14 dni peš, da bi videla sina. V vas Vrace blizu Zenice je prišla te dni k Salihu Čančari 80letna starka iz Hercegovine, ki je pripovedovala, da hodi že 14 dni peš in da je namenjena v Dobo, ker ji je sin obljubil, da ji pošlje denar, da ga bo lahko obiskala v Bački. Kmetje so ji zbrali nekaj denarja, da se je lahko odpeljala naprej z vlakom.

Koza povzročila smrt. Pri selu Dolana v okolici Bihača se je pod nogami koze sprožil kamen, težak pet kilogramov, ki je ubil devetletnega pastirčka Gojka Protića.

Proti dvojnimi službam. Občinski zastop v Splitu je sklenil, da odpusti iz službe vse upokojence, ki so kot kontraktualni uradniki uslužbeni pri mestni občini. Istotako je bil storjen sklep, naj se izdela nova pragmatika, v kateri bodo znatno znižani prejemki mestnih uslužbencev.

880.000 Din podpore bi bilo vsak mesec potrebno za najnujnejšo prehrano brezposelnih in revnih rudarjev v Trbovljah. To je ugotovila preiskovalna komisija, ki se je pred kratkim mudila v revirjih.

Vesti iz sveta

Vihar uničil gozd. V bližini Osla je divjal strahovit vihar, ki je izruval okoli 1200 dreves. Uničen je gozd v dolžini 20 km in v širini 100 m.

Z bobnarji nad slabe plačnike davkov. Turška vlada je pri nedavni reviziji davkoplačevalcev ugotovila, da je izredno mnogo državljanov v zaostanku z davki. Kemal hoče odpraviti to malomarnost s posebno energičnim ukrepom.

Turškemu parlamentu v Angori bo predložen osnutek zakona, po katerem bodo vsakega zamudnega davkoplačevalca dan na dan opominjali bobnarji pred hišo na njegovo dolžnost do države. Bobnanje bo prenehalo šele potem, ko bo davkoplačevalec poravnal svoje obveznosti do zadnje pare.

Korupcijska postavka. V departementu Yonne (Francija) so pri pregledovanju proračuna odkrili, da je bila že 20 let v proračunu letna podpora 10.000 frankov za gradnjo železniške zveze Jogny—Villeneuve, ki se sploh nikoli ni gradila. Postavka se je kljub temu vsako leto redno izplačala ter ima departement zaradi tega nad 1 milijon frankov skupne škode.

Vihar vrgel kurjača z lokomotive. Iz Livorna poročajo, da je silni vihar, ki je divjal na toskanski obali, vrgel z lokomotive kurjača ekspresnega vlaka Pariz—Rim. Truplo so našli ob progi strašno razmesarjeno.

Silna vročina na Španskem. Iz Madrida poročajo, da vlada tam že štirinajst dni silna vročina. Temperatura se stalno giblje med 37 in 38 stopinj Celzija v senci. Včeraj so v Cordobi in Badajozu zabeležili celo 42 stopinj v

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se vporablja zelo milo odvajajoča »Franz Josefova« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah in specerijskih trgovinah.

senci. V teh krajih je več ljudi umrlo za solnčarico.

Komunistična organizacija v Nemčiji. Nemški fašizem je izsledil izvedeno komunistično organizacijo v Nemčiji, ki je izdajala tudi svoj list. Aretiranih je bilo zopet mnogo oseb.

Revolucionarni pokret v Nicaragui. Na vojaško municijsko skladišče je bil izvršen atentat. Nastala je eksplozija, pri kateri je bilo mnogo ljudi ubitih in ranjenih. Vlada je zaradi tega proglasila nad mestom preki sod, nad vso Nicaragui pa obsedno stanje.

Najboljša strojepiska na svetu. V okviru svetovne razstave se je vršilo tudi strojepisno tekmovanje, na katerem si je pridobila naslov svetovne prvakinje Američanka miss Dorothy Dow. Napisala je na pisalnem stroju »Woodstock« v 15 minutah trajajočem neprekinjenem tipkanju povprečno 96 besed na minuto.

Ogromen gozdni požar v Franciji. V okolici Toulona je nastal ogromen gozdni požar. Več vasi je v nevarnosti. Oblastj so alarmirale vse bližnje garnizije. Promet na cesti Toulon-Marseille je deloma prekinjen.

Znižanje obrestne mere v Avstriji. Na pobudo vlade so dunajske banke sklenile znižati obrestno mero za kredite industrijskim in trgovskim podjetjem z 12% na 9 in pol %, torej za več ko 20 odstotkov.

Rusija in Jugoslavija bosta dobavili les za pivske sodčke Ameriki. Radi odprave prohibicije je v Ameriki nastalo veliko povpraševanje po sodčkih za pivo in po sodih sploh. Največ naročil lesa za sodčke je prejela Rusija, na drugem mestu je Jugoslavija.

Izvoz zlata in srebra je rumunska vlada prepovedala. Prepoved se je izvršila na pobudo Narodne banke in zadeva zlato in srebro v kakršnikoli obliki.

Brezplačni tramvaj za novoporočence. Rimski guverner je izdal naredbu, ki določa, da imajo vsi novoporočenci, ki pridejo v Rim ter uživajo 75-odstotne vozne olajšave na železnicah, v Rimu pravico voziti se pet dni na vseh tramvajskih in avtobusnih progah popolnoma zastoj.

Jakob Lapuh:

Peregrin Zavozen

(Povest iz davnine.)

(Nadaljevanje.)

Potlej je govorila z vdano zastrtim glasom, kakor da prebira »Pasijon« pobožnim dušam kje daleč v somračni kapelici. Izvedel sem, da je ona sestra rajnega Teodorjevega in gospodarjevega očeta, viteza Riharda, Bog mu daj dobro!

Bil je blag človek in je imel le to napako, da je denar zmeraj kopnel v njegovih rokah. Ljubil je življenje, pri tem pa se mu je manjšalo premoženje in je moral prodajati po cele vasi, da se je otrešel upnikov. Tudi v izterjavanju dajatev ni bil natančen in je bilo njegovim podložnim glede tega res zelo, zelo na mehkem poslano. In še to lastnost je imel, da se je rad oziral po dekletih preprostega rodu. Kjer si je katero izvolil, je oprostil slednjih dajatev ves njen rod. Tako so se mu stalno krčili dohodki, bremena pa so rastle, da je revež plaval v večnem viharju. Še dokaj mlademu je umrla žena, Teodorjeva mati, ko ni imel deček še niti polnih osem let. Oče je upal, da si opomore z novo ženitvijo. Margareta mu je skušala pomagati z do- to in se je sama odrekla zakonski sreči zavoljo njega, pa tudi to ga ni moglo oteti. Izbral si je tedaj v drugi zakon žensko iz rodu, ki je vžival bolj razbojniški nego viteški sloves. Prinesla mu je v zakon obilo bogastva, ki pa je moralo biti oškropljeno z nedolžno krvjo; kajti rodilo je več gorja kakor sreče. Iz te zveze je ostal živ en sam otrok, Žiga, ki ga je nemara Bog udaril za grehe vseh njegovih prednikov. Deset let

8

je mlajši od Teodorja, pa bi ga človek sodil za starca.

Poslej so se vrstili večni prepiri in spletke zastran dediščine. Že s sklenitvijo ženitovanijske pogodbe je druga žena hotela utrditi svojemu rodu dedno last vsega našega premoženja, v listini pa je vendar ostalo toliko nejasnega in dvomljivega, da je bilo leta in leta dovolj netiva za jezo.

Da bi se ne vzgledoval nad takim življenjem, ga je oče prav kmalu poslal na dvor deželnega kneza. S prikupljivostjo si je Teodor pridobil v kratkem toliko naklonjenosti, da je kmalu zavzemal odlično mesto v kneginjinem spremstvu. Mnogo je potoval in še prilično mlad prišel na cesarski dvor, odkoder je spremljal imenitne dostojanstvenike daleč po svetu. Vesele nravi, kakor je še zdaj, se je povsod hitro udomačil in mu za rodni krov ni bilo dosti mar. Prav poredkoma je prihajal semkaj, ko pa nas je obiskal malo pred Rihardovo smrtjo in videl očetovo stisko, je hotel za vselej prepričati družinske prepire. Svetoval je, naj o dedovanju odloči božja sodba. Kdor bo v zakonu poprej imel moško potomstvo, tisti naj postane nekoč očetov naslednik, bodi, da usoda določi njega ali Žigo.

S tem je bilo videti, da bo konec viharjev in gorja. Žigina mati se je na moč podvzela in naglo oženila sina. Najsi ni bil nikoli prikupljiv, mu je le umela izbrati za nevesto res blago in zalo Hildo —

»Ki jo je potlej Žiga spravil s sveta,« sem hlastnil v starkino pripovedovanje.

»Odkod veš?« je Margareta plaho sklenila roke.

»Klotilda mi je povedala —«

Starka se je prekrižala:

»Le kakšna nesreča te je gnala v te pasti?«

V njenem glasu je živela drhteča skrb. Poprej tako mirna in vdana, je zdaj začela presunljivo ihteti. Hotel sem jo kakorkoli pomiriti in sem se ji pričel trepetaje izpovedovati. Kakor sem govoril, je padala teža z mene in slednjič mi je bilo tako toplo in hkratu tolikanj grenko v duši, da bi se bil najrajši tudi sam razjokal.

Ko sem končal, sva dolgo oba molčala. Bilo je kakor v grobu in sem komaj dočakal, da se je vzdramil njen glas:

»Tedaj ti res ne sme ostati prav nič prihranjeno —«

Kar pomnim, je bila zdaj prvič kakor nekam zbegana, ko mi je pravila, kako da sreča ni dragulj, ki bi ga človek lahko kupil z denarjem, ampak skrivnosten božji dar, roseč kakor vse milosti naravnost iz nebes.

Segla je v pripovedovanju daleč nazaj, ko je Žiga doraščal. Še mlad da se je bil zagledal v Klotildo, ki pa je bila po svečani zaobljubi namenjena drugam. Njene matere da se je bil polastil zli duh in jo dolga leta imel v oblasti. Nobena zarotitev ni pomagala, niti darovi niti božja pota, dokler niso hčerke obljubili Bogu. Vsakdo pa ve, da ima Žiga »hudi pogled«, ki omami slednjega človeka, kogar se vitez loti. S tem je neki usužnjil tudi mlado Klotildo, da mu je bila na voljo ne le kot deklica, ampak tudi v samostanu. Pozabila je na častitljivost oblačil in svetost stanu ter se vdala grehu. Nje družina je potlej bogato obdarovala samostan in žrtvovala celo za ustanovne maše, da je poto- lažila zgledovanje in prepričala najhujšo sramoto. Nesrečni sad greha ni smel zaživet, ampak ga je sprejel grob naravnost iz materinega naročja.

(Dalje prihodnjič.)

MALE OGLASE do 20 besed bo prinašal Kmetki list svojim starim naročnikom, ki imajo naročnino naprej plačano, po enkrat na leto brezplačno. Naročniki poslužite se ugodnosti!

Živinski trg v Italiji

V prvih petih mesecih je Italija uvozila 41.306 glav živine, lansko leto v istem razdobju 32.390, toda vrednost izvoza je nazadovala, in sicer od 29-2 na 22-4 milj. lir. V juliju je uvoz živine v Italijo nazadoval zaradi vročine, kakor vsako leto. Cene zaklane živine so bile v juliju dovolj stalne. Cena treh navadnih kakovosti volov je bila 2-50, 2-20 in 1-90 lir za kilogram žive teže. To se pravi, da so bile cene enake kakor v juniju. Preteklo leto so bile cene 3—, 2-50 in 2 liri za kilogram. V ostalem so cene živine nekoliko narasle, in to na 2-40, 2-10 in 1-80 proti 2-30, 2— in 1-60 v juniju. Padla je cena zaklanih telet in to od 4-90, 4-10 in 3-10 na koncu junija, na 4-50, 3-70 in 3 lire na koncu julija. V juliju lanskega leta so notirale iste kakovosti v Milanu 4-50, 3-90 in 2-50 lir, to se pravi, da se te cene v poslednjih letih niso mnogo spremenile. Rimsko tržišče kaže spricho sedanjega slabega časa čvrsto tendenco, tako da se morejo tudi precejšnji dovozi dobro prodati.

Tržišče s svinjami je ostalo v juliju v glavnem nespremenjeno, le proti koncu julija je cena padla od 420 na 410 za kvintal žive teže in 485 za zaklano živino. Ako primerjamo te cene z lanskimi, ki so bile 380 in 435, opazimo izdatno poboljšanje. Še bolje se prodajajo mršave svinje in svinje z mladimi prašički.

Veterinarska razstava,

ki bo prirejena v okviru letošnjega jesenskega velesojma v Ljubljani od 2. do 11. septembra, bo prav za vsakega zelo zanimiva in poučna. To razstavo bo priredila dravska sekcija jugoslovanskega veterinarskega združenja, kar nam jamči, da bo razstava obsežna in verna slika živinozdravstva ali veterine, kakršne do sedaj tudi v visokokulturnem tujemstvu še niso videli.

Razstava bo obsegala sledeče:

1. Pogoji in pomen živinoreje v naši državi.
2. Embrijologija, porodništvo.
3. Nega in hranjenje mladih živali.
4. Razvojne in vzgojne bolezni.
5. Higijena nege živali.
6. Higijena prehrane.
7. Anatomija in fiziologija.
8. Pasmae. (Konj, govedo, svinja, ovca, perunina, kuncereja, čebele, ribe.)
9. Kužne bolezni.
10. Zatiranje infekcijskih in parazitarnih bolezni.
11. Druge bolezni.
12. Forenzična veterina.
13. Bolezni kopita in parkljev.

14. Veterinarska praksa.
15. Mazaštvo.
16. Higijena živil animalskega izvora.
17. Živalski promet.
18. Živalske sirovine.
19. Vsakdanje izkoriščanje živali.
20. Druge male živali za sport in izkoriščanje, njih higijena in bolezni.
21. Veterinarski pouk in literatura.
22. Šematizem veterinarjev Jugoslavije.

Ze iz tega kratko navedenega programa je razvidno, kako važna bo ta prireditev za vse, ne samo za našega kmetijskega gospodarja. Razstava bo obsegala dva razstavna paviljona v pribl. izmeri 2000 m² razstavnega prostora.

Za gospodinje

Pri nas igra najvažnejšo vlogo med mladimi živalmi piščanec. Mlado žival (posebno petelinčke) visoko ceni mešan in kmet. Kadar pa je te čislane živali največ, cena navadno pade in takrat se tudi kmetom ne da očitati zapravljenost, če si ob nedeljah privoščijo kakšen priboljšek.

Pri nas so najbolj znani sledeči načini pripravljanja.

Ocvrti piščanec. Piščanca zakolji že nekaj ur pred porabo, da se dobro ohladi. Še toplega piščanca ne pripravljaj, ker takšno meso ni nič prida. Ko je piščanec dovolj hladen in vlečan, ga popari s kropom, ga lepo očisti in razreži v primerne kose. Glavo, noge, želodec, jetra, srce in vrat denejo ponekod na stran, da pripravijo juho. Druge kose pa povaljaj v moki, nato v raztepenem jajcu in potresi z drobtinami. Nato razbeli v kozi primerno količino masti — najboljša mast, pravijo, je surovo maslo — in ko je mast dovolj vroča, posamezne koščke ocvri.

Poleg piščanca daj na mizo solato (to ali ono vrsto), ali pa toplo prikuho.

Drobovino (srce, želodec, vrat itd.) sesekljaj na drobno. Pripravi prežganje z dodatkom potrebnih rastlin (majaron, peteršilj, čebula itd.) in potem stresi v kozico sesekljano meso in zalij. Tako skuhana drobovina da izborno juho.

Piščanec v omaki. Hladnega piščanca osnaži in razreži. Potem razbeli v kozi primerno masti, dodaj peteršilja, čebule itd. po potrebi in okusu in nato vrzi v kozico meso, da se duši v svoji sopari, paziti pa moraš, da se ne osmódi. Ko je meso že nekoliko dušeno, posipaj z moko in ko moka nekoliko porumeni, zalij z vodo ali pa z govejo juho in skuhaj do kraja.

Piščanec v papriki. V kozici razbeli primerno masti, razreži nekaj čebule in še predno čebula popolnoma zarumeni, daj v mast razrezane kose piščanca. Meso pusti, da se nekoliko zduši, potem pa zalij, osoli in dodaj paprike po potrebi. Ko je meso mehko, dodaj še nekaj smetane in par kapljic limonovega soka, če imaš limono pri roki, pusti, da vse skupaj dobro prevre in nesi na mizo.

K piščancu v omaki daj na široko zrezane rezance ali pa male cmoke ali droben pečen krompir.

Valute

1 ameriški dolar	Din 41-80
1 nemška marka	Din 13-65
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 190—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-71
1 italijanska lira	Din 3-02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28½% na ime »primac. To se pravi, ako prodaj 1 ameriški dolar po kurzu Din 48-80 in do daš še 28½%, dobiš za dolar Din 62-70. To velja tudi za vse ostale tuje valute.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu Din 8-85.

Sejmi

14. avgusta: Leskovec.
15. avgusta: Fara pri Kočevju, Marija v Jaremini.
16. avgusta: Sv. Rok pri Mokronogu, Lož, Vače, Hotavlje, Smarje, Planina, Trebnje, Škofja Loka, Cerklje, Vel. Lcašče, Lembah, Mozirje, Soseska, Oplotnica, Sv. Rok pri Ptujju, Scvnica na Savi, Vuzenica.
17. avgusta: Svirca, Kapela pri Brežicah, Smarje pri Jelšah.
19. avgusta: Mati Božja v Puščavi, Pekel pri Poljčanah, Središče, Slovenska Bistrica, Velenje.

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din 4-50 do 5—
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din 3— do 4—
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din 2— do 3—
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din 2— do 3-50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din 1-90 do 2-50
Teleta, žive teže	1 kg Din 4— do 5-50
Prašiči, debeli, živa teža	1 kg Din 8— do 9—
Prašiči, debeli, zaklani	1 kg Din 9— do 11—
Prašiči, 3-4 mes. stari	1 kom. Din 200— do 350—
Kokoši	1 kom. Din 18— do 25—
Piščanci	1 kom. Din 15— do 20—
Pridelki:	
Pšenica domača	100 kg Din 120— do 130—
Rž	100 kg Din 100— do 125—
Oves	100 kg Din 110— do 120—
Koruza	100 kg Din 100— do 120—
Ječmen	100 kg Din 110— do 120—
Ajda	100 kg Din 200— do 250—
Fižol	100 kg Din 180— do 200—
Krompir	100 kg Din 70— do 80—
Seno sladko	100 kg Din 55— do 60—
Slama	100 kg Din 45— do 50—
Mleko	1 liter Din 2— do 2-50
Smetana	1 liter Din 10— do 13—
Surovo maslo	1 kg Din 20— do 24—
Sir	1 kg Din 16— do 22—
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din 80— do 120—
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din 60— do 80—

Ko prečitaš Kmetki list, daj ga prečitat tudi sosedu in mu priporočaj, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Superfosfat za gnojenje aidi

nudi v vsaki množini „EKONOM“
Ljubljana, Kolodvorska ulica 7



Kose in srpe

z garancijo, izdelane iz najfinejšega švedskega jekla v staroznani tovarni kos in srpov **Kajetan Ahačič v Tržiču**

nudi

„Ekonom“, Ljubljana

Kolodvorska ulica 7



Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica števil. 7

Laneno olje, firnež, emaljne in ostale lake, oljate barve, lanene tropine in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIČ-ZANKL D. Z. O. Z.

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medič

Tem potom javljamo žalostno vest, da je naš zaslužni ustanovitelj in prvi načelnik, gospod

ŽERJAV JANEZ

posestnik v Ratečah št. 76

dne 8. avgusta t. l. po kratki in mučni bolezni v starosti 39 let v Javni bolnici v Ljubljani mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnika bo 10. t. m. na farno pokopališče v Ratečah.

Časten mu spomin!

Rateče-Planica, 9. avgusta 1933.

Vnovčevalnica za živino r. z. z. o. z.



Račun poštne hranilnice števil. 14.257

Telefon števil. 28-47

Erzajavni naslov: „KMETSKE DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000.— ● Rezerve Din 1.100.000.—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3

OGLASI v „Kmetzkem listu“ imajo siguren uspeh!